خبر

«سلمان فارسی» داغدار فتوحی‌نیا

حسین طاهری، تهیه‌کننده سریال «سلمان فارسی» درباره درگذشت جلیل فتوحی‌نیا، یکی از طراحان صحنه این مجموعه تاریخی بیان کرد: فتوحی‌نیا مردی جدی و با پشتکار بود. او به‌رغم بیماری، با تمام وجود در خدمت پروژه بود و به‌عنوان یکی از طراحان صحنه، همکاری سازنده و خلاقانه‌ای با گروه هنری سریال سلمان فارسی داشت. این هنرمند با تلاش و ایده‌های خود نقش چشمگیری در پرداخت جزئیات سریال ایفا کرد. تهیه‌کننده سلمان فارسی با اعلام پایان فیلمبرداری این سریال در کشور ارمنستان، از بازگشت عوامل این مجموعه به کشور خبر داد و گفت: همکاران فتوحی‌نیا در پروژه سلمان فارسی، با قلوبی آکنده از اندوه در مراسم تشییع پیکر او حضور خواهند یافت. جلیل فتوحی‌نیا طراح صحنه و لباس سینما و سریال‌های تلویزیونی در ۵۲ سالگی بر اثر بیماری درگذشت. فتوحی‌نیا متولد سال ۱۳۴۹ در سبزوار بود که دستیاری طراحی در فیلم سینمایی «می‌خواهم زنده بمانم» به کارگردانی ایرج قادری و طراحی صحنه و لباس فیلم‌های «عروس آتش»، «کوچه پاییز»، «سلام به انتظار»، «انتهای قدرت» و «گنج» از دیگر آثار سینمایی اوست. وی همچنین طراحی صحنه سریال‌های داستان یک شهر اصغر فرهادی، مختارنامه و سلمان فارسی داوود میرباقری را نیز برعهده داشته است.

گفت‌وگوی «جام جم» با تهیه‌کننده و کارگردان مجموعه «بی‌سیم» شبکه نسیم

یک کلیک تا فناوری

زینب علیپورطهرانی
گروه رسانه

اگر از علاقه‌مندان به دنیای مجازی، بازی‌های رایانه‌ای و فضاهای نوین سرگرمی هستید، قطعا با نام برنامه «بی‌سیم» که از شبکه نسیم پخش می‌شود، آشنا هستید. فصل سوم این برنامه به‌تازگی روی آنتن رفته است که اگر به تماشای آن بنشینید، در عرض نیم‌ساعت می‌توانید با سبک‌زندگی آشنا شوید. در این برنامه، دنیای مجازی و هرآنچه به آن مربوط می‌شود را می‌توانید در بستری طنز مشاهده کنید. ضمن این‌که نمایش، بررسی ترندهای شبکه‌های اجتماعی، معرفی سایت و نرم‌افزار، اخبار و تازه‌های فناوری و بررسی بازی‌های ویدئویی و بردگیم‌ها بخش‌های دیگر این برنامه را تشکیل می‌دهند. این برنامه روزهای زوج ساعت ۲۰ از شبکه نسیم روی آنتن می‌رود و با زاویه‌دیدی متفاوت آمده تا پیوندی سالم و پویا به زندگی و تکنولوژی دهد. سیدمصعب لواسانی، تهیه‌کنندگی و کارگردانی این برنامه را برعهده دارد که سری جدید آن به‌تازگی روی آنتن رفته است. جام‌جم با او گفت‌وگویی پیرامون این برنامه داشته که ماحصل آن را در ادامه می‌خوانید:

از آنجا که فصل سوم این برنامه به‌تازگی روی آنتن رفته است، از تغییرات و ویژگی‌های این سری برنامه بگویید و این‌که چه تفاوتی با سایر فصل‌ها دارد؟

مثل فصل‌های قبلی بی‌سیم، سه بار در هفته پخش داریم. البته می‌توانم بگویم به لحاظ موضوعی سه برنامه مجزا و مستقل است. یعنی موضوع دوشنبه‌های برنامه موبایل است که در آن معرفی سایت و نرم‌افزار و اخبار فناوری داریم و این‌که با کارشناسان و صاحبنظرانی که در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات هستند، گفت‌وگو می‌کنیم و مجری-کارشناس هم آرش سروری است. در برنامه‌ای که چهارشنبه‌ها پخش می‌شود، به بازی و سرگرمی می‌پردازیم که بررسی بازی‌های ویدئویی و معرفی بازی‌های موبایلی و اخبار و تازه‌های رایانه‌ای است و مجری‌مان هم مرتضی پرنیان است.

فصل سوم بی‌سیم در چند قسمت طراحی شده است؟

طوری که ما طراحی کرده‌ایم، حدود ۱۱۰ قسمت است.

فکر می‌کنم اتفاقاتی را در بخش نمایشی به برنامه اضافه کرده‌اید. درباره این بخش هم توضیح می‌دهید؟

در برنامه‌ای که جمعه‌ها پخش می‌شود، نمایش داریم که تفاوت‌مان با سری قبلی این است که با کروماکی ضبط می‌کنیم که موضوع برنامه فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی است که نزدیک به هشت آیتم مستقل دارد.

با توجه به رویکردی که در بی‌سیم دارید، نوجوان‌ها و جوان‌ها بیشتر مخاطب آن هستند و اغلب به فضای مجازی و تازه‌های تکنولوژی دسترسی دارند. از این رو چه تمهیدی اندیشیده‌اید تا برنامه همچنان برای‌شان جذاب باشد و حرف تازه‌ای برای گفتن داشته باشد؟

کارشناسانی که در برنامه حضور دارند و نویسنده‌های برنامه همگی به‌روز هستند و معمولا تا آخرین لحظه‌ای که ما فرصت داریم برنامه را تحویل پخش بدهیم، برنامه به‌روز است. بنابراین هر هفته ضبط داریم و متن‌ها در طول هفته نوشته می‌شود و آخرین اخبار سایت و نرم‌افزار را هم به‌روز داریم تا به قول شما از مخاطبان‌مان عقب نمانیم. از طرفی این اتفاق برای برنامه‌ای می‌افتد که ماه‌ها پیش ضبط شده. نه برنامه‌ای که هر هفته ضبط می‌شود و تا جایی که امکان دارد خودمان را به‌روز نگه می‌داریم. اما به‌هرحال ساخت چنین برنامه‌هایی سخت است. بااین‌حال تلاش‌مان این بوده که برنامه به‌روز و حرف‌های تازه‌ای برای گفتن به مخاطبان داشته باشد.

رمز پویایی هر برنامه‌ای تعامل با مخاطبانش است. در بی‌سیم هم این اتفاق افتاده است که مخاطب خودش عضوی از تیم برنامه باشد؟

فعلا که نداریم اما در فکر ساخت آیتمی با این محوریت برای برنامه هستیم و به‌زودی این اتفاق در برنامه خواهد افتاد. البته در فضای مجازی با مخاطبان‌مان در ارتباط هستیم و نظرات‌شان را در برنامه منعکس می‌کنیم.

برش

توجه به فناوری و ارتقای سواد فضای مجازی

لواسانی در پاسخ به این سوال که معمولا تولید برنامه‌هایی به فصل‌های بعدی می‌رسد که مورد توجه مخاطبان قرار گرفته باشد، چرا این برنامه به فصل سوم رسیده است می‌گوید: البته بین دو فصل آن یک سال وقفه افتاد و ما تلاش کردیم با ایده‌ها و فکر نو سری جدید را بسازیم. ضمن این‌که همین جا لازم می‌دانم از آقای دکتر خوشرو، مدیر شبکه نسیم و آقای لنگرودی، مدیر تولید شبکه هم جهت دغدغه و توجه‌شان به حوزه فناوری و ارتقای سواد فضای مجازی و همکاری و مساعدت‌شان برای تولید سری جدید بی‌سیم تشکر کنم. به‌هرحال حمایت آنها در ادامه‌دار شدن برنامه تاثیرگذار بوده است.

زاویه دید

داستان‌سرایی خانواده‌های سیاستمداران

مهکامه درودی
گروه رسانه/ مترجم

رسانه تلویزیون در اقدامی تازه و غیرمتعارف قرار است میزبان خانواده‌های چهره‌های سرشناس تاریخ صد سال اخیر جهان شود تا روایت‌های خودشان از زندگی و فعالیت‌های اجتماعی و سیاسی این سیاستمداران را تعریف کنند. این مجموعه تاریخی پرتنش سیاسی با نام «فرزندان/ نوادگان» وارد مرحله تولید می‌شود و در کل چهار اپیزود خواهد داشت. هر اپیزود به تعریف داستان زندگی یکی از چهار شخصیت تاریخی می‌پردازد که این مجموعه به‌دنبال کشف زوایای متفاوتی از زندگی و فعالیت‌های سیاسی آنها خواهد بود. این پنج شخصیت جنجالی تاریخی عبارتند از مارتین لوترکینگ رهبر سیاهان آمریکا و جنبش بزرگ مدنی رفع تبعیض نژادی، مهاتما گاندی رهبر انقلاب ضداستبدادی هند که به سلطه چند ساله بریتانیای کبیر به هند پایان داد، وینستون چرچیل نخست‌وزیر انگلستان که گفته می‌شود نقش مهمی در پایان دادن به جنگ جهانی دوم و نابودی ارتش هیتلری داشت و الئنور روزولت همسر رئیس جمهور وقت آمریکا.

این مستند جدید تلویزیونی با هدف آشنا کردن نسل جدید با تاریخ گذشته و رویدادهای مهم تاریخی است که در بزنگاه‌های مهم، نقش مهمی در زندگی مردم سراسر دنیا داشته‌اند و به‌عنوان نقطه عطفی در دل تاریخ جای گرفته‌اند. نکته اصلی و مهم مجموعه که آن‌را از دیگر تولیدات مستند متفاوت می‌کند، این است که راوی تمام داستان و ماجرا یکی از بستگان نزدیک خود کسانی است که مجموعه درباره‌شان به صحبت پرداخته است.

انتخاب نام فرزندان/ نوادگان برای مجموعه هم به همین دلیل بوده است. نوادگان چهار شخصیت ذکر شده در این مستند با مراجعه به آرشیوهای خصوصی خانوادگی‌شان در رابطه با موضوعاتی صحبت می‌کنند که شاید تا به حال در هیچ جایی بازگو نشده و تقریبا برای اولین‌بار است که درباره این افراد افشا می‌شود. به این ترتیب، در کنار روایت‌های جدید، متفاوت و ناگفته از گاندی، چرچیل، لوترکینگ و روزولت، تماشاگران مجموعه از عکس‌ها و فیلم‌هایی دیدن خواهند کرد که تاکنون در جایی منتشر نشده و از این نظر، دست اول به‌حساب می‌آید.

البته سازندگان فرزندان/ نوادگان روی این نکته تاکید دارند که مستندشان در عین مکاشفه‌ای تازه در رابطه با این چهره‌های سیاسی قصد غبارزدایی از آنها را ندارد و احترام و عزتی که این چهره‌ها در طول تاریخ کسب کرده‌اند را مورد تایید و تاکید دوباره قرار می‌دهند. با وجود این، یکی از هدف‌های این مستند ارائه بخش‌های تازه‌ای از چهره‌های مورد نظر است که برای عموم مردم کمتر شناخته شده و در محافل عمومی دیده نشده است.

از نکات جالب دیگر مجموعه، همکاری آمریتا گاندی از نوادگان مهاتما گاندی به‌عنوان یکی از تهیه‌کنندگان مجموعه است. او که نوه نوه مهاتما گاندی است، نویسنده و برنامه‌ساز تلویزیونی است و در مجموعه فرزندان/ نوادگان درباره جد پدری‌اش صحبت می‌کند. تریسی روزولت که از نظر خانوادگی موقعیتی شبیه آمریتا گاندی دارد، جلوی دوربین مجموعه در رابطه با فعالیت‌های مدنی مادر مادربزرگش صحبت می‌کند و از تاثیرات فعالیت‌های او روی جامعه زنان و حتی خودش حرف می‌زند. برای قسمت چرچیل، نه یک نفر که تعدادی از بازماندگان او به صحبت می‌نشینند. آنها با سرکشی به اتاق‌هایی که چرچیل در آنها کار می‌کرد به ارزیابی کارنامه این چهره سرشناس تاریخ دوران جنگ اروپا می‌پردازند. ایساک نیوتن فاریس جونیور، نوه مارتین لوترکینگ، کسی است که درباره تغییرات مهم اجتماعی که به‌واسطه فعالیت‌های پدربزرگش در آمریکا ایجاد شد، صحبت می‌کند. پیش‌بینی می‌شود این مجموعه مستند، صاحب فصل‌های بعدی هم بشود و چهره‌های تاریخی بیشتری را مورد بحث و بررسی قرار دهد./ اسکرین اینترنشنال

آن‌سوی مرز

پاسخ‌های افشاگرانه شبکه سحر به تبلیغات نژادپرستانه باکو

واکنش‌های متناسب و منطقی شبکه سحر به تبلیغات نژادپرستانه پان‌ترکیسم در رسانه‌های باکو بازتاب‌های گسترده‌ای داشته است.

به گزارش روابط عمومی رسانه‌ملی، تبلیغات ترک‌گرایانه افراطی رسانه‌های باکو با پاسخ متناسب و منطقی شبکه سحر مواجه شد و موجب افشای هرچه بیشتر ماهیت نژادپرستانه رسانه‌های پان‌ترکیست و اعتراض مردمی نسبت به نژادپرستی شبکه اجتماعی تی‌وی (ای‌تی‌وی) در داخل جمهوری آذربایجان گردید. در پی این افشاگری، کانال یوتیوبی «توپلوم تی‌وی» در گزارشی درخصوص واکنش شبکه سحر به تبلیغات نژادپرستانه شبکه اجتماعی جمهوری آذربایجان، ضمن مغالطه و تفکیک‌نکردن واکنش شبکه سحر از نژادپرستی ای‌تی‌وی گفت: «بعضا بیان افکار نژادپرستانه در این برنامه‌ها موجب ابراز نگرانی‌هایی در شبکه‌های اجتماعی شده است. بیان این افکار مجری برنامه «خبر آخر» (یکون خبر) شبکه اجتماعی در پخش زنده، صرفا یکی از موارد ایجادکننده ناراحتی است.»

ماهیت درونی ایران

توپلوم تی‌وی به‌عنوان نمونه جملات مجری شبکه اجتماعی را پخش کرد که گفته بود: «افشای چهره و ماهیت درونی ایران توسط ما، امروز در جمهوری آذربایجان از قلوب تمامی کسانی که خون واقعی ترک در رگ‌هایش جریان دارد، خبر می‌دهد!» گفتنی است این نژادپرستی مجری شبکه اجتماعی که آذربایجانی‌ها را فقط شامل کسانی معرفی می‌کند که به تعبیر و باور غلط وی «خون واقعی ترک در رگ‌های‌شان جریان دارد»، موجب ناراحتی نمایندگان اقوام غیرترک ازجمله تالش‌ها، تات‌ها، لزگی‌ها و سایر بخش‌های جامعه جمهوری آذربایجان شده است که نژادپرستی ترک‌گرایانه شبکه اجتماعی را اهانت به خود تلقی می‌کنند. توپلوم تی‌وی درعین‌حال بدون منطق و به‌طور کاملا بی‌اساس، واکنش متناسب شبکه سحر به نژادپرستی رسانه‌های باکو را نیز به‌عنوان «برتر بودن انگیزه‌های نژادپرستی در فضای تلویزیونی ایران» توصیف کرد و گفت: «در فضای تلویزیونی ایران نیز انگیزه‌های نژادپرستانه برتری دارد! شبکه سحر آذری چند روز پیش، ادعای کُرد بودن منشأ خانواده علی‌اف‌ها را مطرح و ضرورت مخاطب قراردادن رئیس جمهوری آذربایجان به زبان کردی را بیان کرده است.»

مجریان کانال کردی

گفتنی است، برنامه صبحگاهی شبکه جهانی سحر آذری با دعوت از یکی از مجریان کانال کردی این شبکه، از وی خواست که به زبان کردی کرمانجی که به‌رغم حاکم بودن سیاست‌های نژادپرستانه پان‌ترکیستی نظام طایفه‌ای علی‌اف در جمهوری آذربایجان، خانواده علی‌اف نیز ریشه کردی کرمانجی دارد، پیامی به همین زبان به الهام علی‌اف بدهد و درباره این‌که چرا زیر لوای پان‌ترکیسم، هویت کردها در جمهوری آذربایجان کاملا نادیده گرفته شده است، از وی سؤال بپرسد!

حملات تبلیغاتی

روشن حاجی بیگلو، روزنامه‌نگار و نویسنده کتاب «نقد عملکرد شبکه اجتماعی» که در جمهوری آذربایجان از کتب ممنوعه است، حملات تبلیغاتی این شبکه به ایران و پاسخ‌های شبکه سحر به آن را سفارش سیاسی دانست و گفت: «تبریز هم سر جایش بود و اردبیل هم سر جایش بود. سبلان هم سر جایش بود اما تا دیروز هیچ خبری از آنجا پخش نمی‌شد. درباره عادی‌ترین تحولات ایران، شبکه‌های تلویزیونی جمهوری آذربایجان هیچ خبری پخش نمی‌کردند اما اخیرا وخامت سیاسی در روابط را به سطح رسانه‌ها آورده‌اند. مگر تا دیروز در تبریز خورشید طلوع نمی‌کرد؟! طلوع می‌کرد اما امروز در گزارش وضعیت هوا در بخش‌های خبری، وضعیت هوای تبریز و اردبیل را نیز گزارش می‌کنند. حال آن‌که، تا دیروز وضعیت هوای واشنگتن و پاریس را گزارش می‌کردند. این نوع خبررسانی سفارشی، خارج از عرف رسانه‌ای است، خواه از آن طرف باشد و خواه از این طرف. به نظر من، در این بازی‌های سیاسی، روزنامه‌نگاری نباید ورود کند.»

اخلاق روزنامه‌نگاری

قلی محرملی، کارشناس روزنامه‌نگاری نیز مشارکت روزنامه‌نگاران در جنگ رسانه‌ای را اشتباه دانست و گفت: «حرفه و اخلاق روزنامه‌نگار ایجاب می‌کند که شما فقط با استناد به مدارک، خبررسانی کنید. تبلیغات نیز کار متخصصان همان بخش است. به همین علت، افراد وقتی درباره چیزهایی که اطلاعاتی در آن ندارند صحبت می‌کنند، دچار اشتباهات جدی می‌شوند.»

توپلوم تی‌وی افزود: «کارشناسان نیز درباره بازنمایی کریه وخامت روابط دیپلماتیک در تلویزیون‌ها ناراحت هستند. شورای صوت‌وتصویر و سازمان رسانه نیز هنوز دراین‌باره سکوت کرده‌اند.» این واکنش از جمهوری آذربایجان به پاسخگویی منطقی شبکه سحر به تبلیغات ضدایرانی و نژادپرستانه رسانه‌های باکو نشان می‌دهد که شبکه سحر و رادیوهای برون‌مرزی به‌رغم تمامی محدودیت‌های موجود، این تقابل رسانه‌ای بسیار موثرتر از مجموعه رسانه‌ای پرتعداد و پرهیاهوی جمهوری آذربایجان ظاهر شده‌اند. پیشتر نیز جیحون محمدوف، یکی از نمایندگان مجلس جمهوری آذربایجان طرحی را برای مسدودسازی امواج شبکه سحر و رادیوهای ایرانی در جمهوری آذربایجان و ممانعت از رسیدن پیام‌های این رسانه‌های ایرانی به مردم جمهوری آذربایجان از طریق شبکه‌های اجتماعی ارائه کرد.

تبلیغات نیز کار متخصصان همان بخش است. به همین علت، افراد وقتی درباره چیزهایی که اطلاعاتی در آن ندارند صحبت می‌کنند، دچار اشتباهات جدی می‌شوند

سینما در تلویزیون

عبور از «جاده‌های سرد»

اگر به تماشای فیلم‌های دهه ۶۰ علاقه دارید و دوست دارید بار دیگر با آن فیلم‌ها خاطره‌بازی کنید، می‌توانید بیننده فیلم سینمایی «جاده‌های سرد» پنجشنبه هشتم دی از شبکه جهانی آی‌فیلم۲ باشید. این فیلم به کارگردانی مسعود جعفری‌جوزانی در سال ۱۳۶۴ ساخته شده است. در خلاصه داستان این فیلم آمده؛ فصل زمستان جوانی به‌نام اسماعیل ناچار می‌شود برای تهیه دوای پدر بیمارش به شهر برود. معلم روستا با هنرنمایی علی نصیریان و جوانی به نام رحمان نیز با او همراه می‌شوند. در بین راه، معلم که یکی از پاهایش را سال‌ها قبل در درگیری با گرگ‌ها از دست داده از اسماعیل و رحمان جدا می‌شود و در بازگشت به روستا مورد هجوم گرگ‌ها قرار می‌گیرد و....

علی نصیریان، حمید جبلی، مجید نصیری، اسماعیل محمدی، فرزانه نشاط‌خواه، مهوش برگی، معصومه تقی‌پور، کاظم شیرین‌سخن، عباس نوذری و رامتین دانش ازجمله بازیگرانی هستند که در این فیلم ایفای نقش کرده‌اند. جاده‌های سرد ساعت ۲۰ به وقت تهران، ۲۱ به وقت کابل و ۲۱ و ۳۰ دقیقه به وقت دوشنبه تاجیکستان پخش می‌شود.

چهره

«خانه آبنباتی» جواد انصافی

جواد انصافی را بسیاری از مخاطبان به نام «عَبدُلی» می‌شناسند. او در گفت‌وگویی از شروع تولید فصل دوم «خانه آبنباتی» از شبکه پویا خبر می‌دهد که نوه جدیدی به کاراکترهای داستانی‌اش اضافه شده‌است.

نقش پدربزرگ را در این مجموعه جواد انصافی و نقش مادربزرگ را سیمین مقصودلو بازی می‌کرد که به گفته انصافی، در این فصل هم همه کاراکترها کنار هم قرار دارند. البته انصافی همواره به پژوهش در حوزه آیین‌های کهن ایرانی معروف است و حتی می‌گوید در مجموعه خانه آبنباتی هم کم و بیش به آیین‌های ایرانی پرداختم.

انصافی درباره نپذیرفتن پیشنهاد بازی در سریال موسی(ع) بیان می‌کند: همه‌جا گفته‌ام طنز باشد به بازی برمی‌گردم وگرنه همین‌طور غیبتم ادامه پیدا می‌کند. ۱۰ سال است کار جدی و جنگی بازی نمی‌کنم. مصداق بارز آن سریال حضرت موسی(ع) بود که پیشنهاد شد و نپذیرفتم. با این‌که نگاه مذهبی دارم و تمام کتاب‌های مربوط به این پیامبر اولوالعزم را مطالعه کرده‌ام. متأسفانه در این کار جای طنز و شوخی وجود ندارد خیلی با احترام از این‌که مرا قابل دانستند، تشکر کردم و کار را نپذیرفتم.

خاطرات کاغذی

خانواده وحوش

مریم فلاح: این کارتون را با روایت جذاب و دلهره آور هوشنگ مرادی، از همزیستی حیوانات در دل طبیعت و کلنجار رفتنشان باخطراتی که شکارچیان در گذرگاه‌ها برایشان ایجاد می‌کردند، به تماشا می‌نشستیم. البته گاهی هم این حیوانات بودند که برای انسان‌ها دردسر درست می‌کردند. مثلا حمله دسته کلاغ‌های معروف به «گنگسترهای سیاه» به سردستگی منقار آهنی به مزارع. معمولا کارتون را از نگاه بچه‌های دهکده و بعد حیوانات می‌دیدیم. مثلا ماجرای ماده خرسی که برای آوردن غذا از کمینگاه زمستانی‌اش بیرون آمد و در تله شکارچیان افتاد؛ یا داستان آن بچه عقابی که از برادرش جدایش کرده بودند. این کارتون، مهربان بودن حیوانات را آن قدر خوب به بچه‌ها القا می‌کرد که احساس می‌کردیم زبان حیوان را می‌فهمیم. یکی از نقاط قوت کارتون، موسیقی آن بود. لحظات اوج موسیقی در هنگام تماشای «خانواده وحوش» یک چیزی شبیه افکت صدای گل زدن‌های سوباسا در کارتون «فوتبالیست‌ها» بود. حتما می‌توانید برای خودتان تداعی کنید صدای جیغ موسیقی و مثلا تصویر عقابی که جلوی خورشید را می‌گرفت.

کیوآرکد را اسکن کنید